

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक २९ जुलै, २०१६ / श्रावण ७, १९३८ (शके)

(१) महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ मंत्री		
(३) परिवहन मंत्री		
(४) कृषी आणि फलोत्पादन मंत्री		
(५) उर्जा, नवीन व नवीकरणीय उर्जा, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री		
(६) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय मंत्री		
(७) भूकंप पुनर्वसन मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५२

टॅम्पूर्नी, कोंढार व चांदज (ता.माढा, जि.सोलापूर) येथे अवकाळी पावसामुळे
शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान

- (१) * ६३६१० श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) टॅम्पूर्नी, कोंढार व चांदज (ता.माढा, जि.सोलापूर) येथे माहे जून, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात झालेल्या अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांच्या शेकडो एकर डाळींब, चिक्कू व द्राक्ष या फळबागांसह मोठ्या प्रमाणात जिवीत व वित्तहानी झाली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.
 (२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना ठिबक सिंचनाच्या
 अनुदानाची रक्कम वितरीत करण्याबाबत**

(२) * ६१२९७ श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) :

सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे गेल्या दोन वर्षांपासून शासनाकडे ठिबक सिंचनाचे १३ कोटी रुपयांचे अनुदान प्रलंबित असल्याने इतर शेतकरी ठिबक सिंचनाव्दारे शेती करण्यास तयार नाहीत, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ठिबक सिंचनाला प्रोत्साहन देण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांचे प्रलंबित अनुदान त्वरीत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१), (२) व (३) निधी अभावी सन २०१३-१४ या वर्षात शेतकऱ्यांकडून सूक्ष्म सिंचनाचे प्रस्ताव स्विकारण्यात आले नव्हते. तथापि, ज्या शेतकऱ्यांनी सन २०१३-१४ या वर्षात सूक्ष्म सिंचन संच बसविले, अशा सर्व शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव स्विकारून त्यांना अनुदान देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने जानेवारी-२०१५ मध्ये घेतला.

त्यानुसार, औरंगाबाद जिल्ह्यातील सन २०१३-१४ या वर्षातील रु.२८.६८ कोटी एवढ्या रकमेचे ८३७१ पात्र अर्ज प्राप्त झाले. सन २०१३-१४ मधील प्रकरणांसाठी, सन २०१५-१६ या वर्षात ग्रामिण पायाभूत विकास निधी मालिका-२० अंतर्गत नाबार्डकडून उपलब्ध होणाऱ्या कर्जासाठी राज्य शासनाने उपलब्ध करून दिलेला निधी व डिपीसी मधून उपलब्ध निधी असा एकूण रु.३४५ कोटी एवढा निधी उपलब्ध झाला. त्यामधून औरंगाबाद जिल्ह्यासाठी रु.१५.४१ कोटी

एवढा निधी उपलब्ध करुन देण्यात आला. सदर निधी ४५४९ अर्जदार शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आला आहे. रु.१३.२६ कोटी एवढ्या रकमेचे ३८२२ प्रस्ताव प्रलंबित आहेत.

निधी उपलब्धतेनुसार अनुदानाची रक्कम शेतकऱ्यांना वितरीत करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वारुळा (जि.अकोला) येथील शेतकऱ्यांची फसवणूक करुन
शासनाच्या निधीचा अपहार केल्याबाबत**

(३) * ६२२७८ श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वारुळा (जि.अकोला) येथील ५४ शेतकऱ्यांना कृषी समृद्धी समन्वयी, कृषी विकास प्रकल्प, अकोला शाखा, अकोट मार्फत सन २०१२-२०१६ पर्यंत योजना राबविण्यात आल्याचे दाखवून, या योजनेसाठी मिळणा-या निधीचा अपहार संबंधितांनी केल्याचा आरोप तक्रारदारांनी विभागीय आयुक्त, अमरावती व जिल्हाधिकारी, अकोला यांच्याकडे केल्याचे दिनांक ७ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शेतकऱ्यांना लाभार्थी म्हणून दर्शविण्यात आले परंतु त्यांना अद्याप कोणताच लाभ देण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांची फसवणूक करुन शासनाच्या निधीचा अपहार करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

या संदर्भात श्रीमती मैनाबाई देविदास काळे व इतर रा.वारुळा, ता.आकोट, जि.अकोला यांनी विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती यांचेकडे १८.०४.२०१६ रोजी तक्रार केली आहे. तसेच त्यांनी जिल्हाधिकारी, अकोला यांचेकडे दिनांक ०६.०५.२०१६ रोजी तक्रार केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

वारुळा, ता.अकोट येथील ११७ लाभार्थी कुटुंबांना रु.३९,४२,१२१/- इतक्या रकमेचा लाभ दिलेला आहे.

(३) होय.

विभागीय आयुक्त, अमरावती यांच्या दिनांक २१.०४.२०१६ पत्रानुसार प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने सखोल चौकशी करून सविस्तर अहवाल सादर करण्यासाठी श्री.प्रशांत नाईकवडी, कृषी व्यवसाय तज्ञ, प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, अमरावती यांची दिनांक २८.०४.२०१६ च्या पत्रान्वये नेमणुक करण्यात येवून चौकशी करण्यात आलेली आहे. चौकशी अहवालानुसार तक्रारीत तथ्य आढळून आलेले नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यात वाऱ्यासह झालेल्या अवकाळी पावसामुळे झालेले नुकसान

(४) * ६११५० श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमित घोडा (पालघर), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार,वाडा, मोखाडा व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यात सतत चार दिवस झालेल्या वादळी वाऱ्यासह जोरदार अवकाळी पावसामुळे अनेक गाव-पाड्यातील आदिवासींची घरे पडून संसारापयोगी साहित्य, कपडे व धान्यांचे, तसेच या भागातील शेतकऱ्यांच्या आंबा, काजू व केळी या पिकांचे फार मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या घटनेनंतर या तालुक्यांची शासनाने पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार बाधित झालेल्या गाव-पाड्यातील आदिवासींना व शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

जव्हार व मोखाडा तालुक्यामध्ये दि.१० मे, २०१६ व ११ मे, २०१६ रोजी वादळी वाऱ्यामुळे झालेल्या अवकाळी पावसामुळे २ घरांचे पूर्णतः व ६४ घरांचे अंशतः नुकसान झाले आहे. तथापि, गरीब आदिवासींवर उपासमारीची वेळ आली नाही.

डहाणू व वाडा तालुक्यात माहे मे, २०१६ या कालावधीत वादळी वाऱ्यासह अवकाळी पाऊस पडलेला नाही.

(२) व (३) होय.

जव्हार व मोखाडा तालुक्यातील १५ शेतकऱ्यांच्या ३.९९ हेक्टर क्षेत्रावरील केळी पिकाचे तर ६१८ शेतकऱ्यांच्या १५३ हेक्टर क्षेत्रावरील आंबा पिकाचे नुकसान झाले आहे.

अवकाळी पावसामुळे घराचे पूर्णतः नुकसान झालेल्या २ कुटूंबास सानुग्रह अनुदान देण्यात आले आहे. तर उर्वरित बाधितांना दि.१३ मे, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मदत देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यात व पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यात
दुष्काळग्रस्त भागात चाराटंचाई निर्माण झाल्याबाबत**

(५) * ६११३० श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यात चारा टंचाई असून चारा छावण्यांसाठी जिल्ह्यातून ११ प्रस्ताव माहे एप्रिल मध्ये सादर करूनही अद्याप कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील चारा दीड महिन्यापूर्वी संपला असल्याने एकूण १ लाख ५५ हजार जनावरांची चान्या अभावी मोठ्या प्रमाणात उपासमार होत असल्याचे माहे जून २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न सोडविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

सातारा जिल्ह्यात चारा छावण्या सुरू करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला नाही.

- (२) हे खरे नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोथळज पॉईंट (ता.जि.हिंगोली) परिसरातील कायधु नदीपात्रातून
 अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

- (६) * ५८१७३ श्री.तानाजी मुटकुले (हिंगोली) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) कोथळज पॉईंट (ता.जि.हिंगोली) परिसरातील कायधु नदीपात्रातून रात्री अवैध वाळू उपसा होत असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, महसूल प्रशासनाची पथके केवळ दिवसा काम करीत असल्याने वाळू चोरांनी या भागात विविध ठिकाणावरून रस्ते तयार करून रात्री या मार्गाने वाळू चोरी करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळू उपसा करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) अशा बाबी निदर्शनास आल्या नाहीत.
(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही

**महावितरण कंपनीच्या वाशिम येथील सिमेंट खांब निर्मितीच्या
कारखान्यामध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(७) * ५४९४१ डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) महावितरण कंपनीच्या अकोला झोन अंतर्गत वाशिम येथील महावितरणच्या मालकीच्या असलेल्या सिमेंट खांब निर्मिती कारखान्यामध्ये सिमेंट खरेदीमध्ये लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरव्यवहारास जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) याबाबतची तक्रार दि. ०१.०२.२०१६ रोजी महावितरण कंपनीस प्राप्त झालेली आहे.
(२), (३) व (४) सदर प्रकरणी महावितरण कंपनीच्या मुख्य तपास अधिकाऱ्यामार्फत चौकशी सुरु आहे.

**सोलापूर व कोल्हापूर जिल्ह्यातील लाभार्थी शेतकऱ्यांना
ठिबक सिंचनाचे अनुदान न मिळाल्याबाबत**

(८) * ५८२२० श्री.भारत भालके (पंढरपूर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) सोलापूर जिल्ह्यातील लाभार्थी शेतकऱ्यांना सन २०११-१४ या आर्थिक वर्षातील ठिबक सिंचन अनुदानाची १० कोटी ७४ लाखांची रक्कम अद्याप मिळाली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच कोल्हापूर जिल्ह्यातील शिरोळ तालुक्यात ५० हजार ३०० हेक्टर भौगोलिक क्षेत्र आणि ४१ हजार ४५० हेक्टर जमिन पीक लागवडी योग्य असतांना केवळ ५ हजार हेक्टर क्षेत्रावर ठिबक सिंचन असून २५० शेतकऱ्यांना व हातकणंगले तालुक्यातील १५५ शेतकऱ्यांना सन २०१३-१४ या वर्षातील ठिबक सिंचनाचे अनुदान अद्याप मिळालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सन २०१५-१६ या वर्षासाठी शासनाने ऑनलाईन प्रस्ताव मागविले परंतु सदरची ऑनलाईन सुविधा बंद पडल्याने शेतकरी अनुदानापासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, लाभार्थी शेतकऱ्यांना तातडीने ठिबक सिंचनाचे अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) सोलापूर जिल्ह्यातील सन २०१२-१३ पर्यंतचे सर्व प्राप्त प्रस्ताव निकाली काढण्यात आले आहेत.

सोलापूर जिल्ह्यातील सन २०१३-१४ या वर्षातील रु.५८.३० कोटी एवढ्या रकमेचे २३३८४ एवढे पात्र प्रस्ताव प्राप्त झाले. त्यापैकी १२३३२ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर रु.३६.६६ कोटी एवढी अनुदानाची रक्कम जमा करण्यात आली आहे. आजखेर रु. २१.६४ कोटी एवढ्या रकमेचे ११०५२ प्रस्ताव प्रलंबित आहेत. निधी उपलब्धतेनुसार सदर प्रस्ताव निकाली काढण्यात येतील.

(२) शिरोळ तालुक्यातील ५०५२ हे. क्षेत्र सूक्ष्म सिंचनाखाली आले आहे.

सन २०१३-१४ या वर्षातील शिरोळ तालुक्यातील ९४९ पात्र लाभार्थ्यांपैकी ५४८ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर रु.१.४० कोटी एवढी अनुदानाची रक्कम जमा करण्यात आली आहे. ४०१ लाभार्थ्यांचे अंदाजे रु.१.०२ कोटी एवढ्या रकमेचे अनुदान प्रलंबित आहे.

हातकणंगले तालुक्यातील ११२४ पात्र लाभार्थ्यांपैकी, ९२९ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम रु.२.७६ कोटी जमा करण्यात आली आहे. उर्वरित १८१ लाभार्थ्यांचे रु.५३ लक्ष इतक्या रकमेच्या अनुदानाचे प्रस्ताव प्रलंबित आहेत. निधी उपलब्धतेनुसार सदर प्रस्ताव निकाली काढण्यात येतील.

(३) व (४) योजनेची अंमलबजावणी पारदर्शक व विहित कालावधीत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने सन २०१५-१६ या वर्षात योजनेच्या अंमलबजावणीच्या प्रत्येक टप्प्यावरील कार्यवाहीसाठी कालावधी निश्चित करण्यात आला होता. त्यानुसार

कृषी आयुक्तालयाने योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या दिनांकापासून अर्ज सादर करण्याचा कालावधी ३० दिवसांचा निश्चित करण्यात आला होता. त्यानुसार ई-ठिबक आज्ञावली १५ ऑक्टोबर, २०१५ ते १५ नोव्हेंबर, २०१५ या कालावधीत १ महिन्यासाठी सुरु होती.

सादर कालावधीत कोल्हापूर जिल्ह्यात १५२३ लाभधारकांनी ऑनलाईन नोंदणी केलेली होती. त्यापैकी १२१३ लाभार्थी पात्र ठरले. उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत ११७२ लाभार्थ्यांना पूर्वसंमती देण्यात आली. पूर्वसंमती देण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांपैकी प्रत्यक्ष संच बसवून अनुदानासाठी प्रस्ताव सादर केलेल्या १०६७ लाभार्थ्यांच्या अनुदानाची रक्कम रु.२.१५ कोटी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील उद्योगांना लागणारी वीज इतर राज्यांच्या तुलनेत

महाग दराने वितरीत केली जात असल्याबाबत

(९) * ५४२५७ श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.महेश (दादा) लांडगे (भोसरी), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याची 'मेक इन महाराष्ट्र' च्या दिशेने वाटचाल सुरु असतांना राज्यातील उद्योगांना लागणारी वीज इतर राज्यांच्या तुलनेत महाग दराने वितरीत केली जात आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात पाऊने सात ते साडे आठ रुपये प्रती युनिट एवढा वीजदर महावितरण वीज कंपनी आकारते व तसेच त्यावर चक्रवाढ पध्दतीने वीज आकारणीही करण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सन २०१६ ते २०२० या चार वर्षांत ३९ हजार ५१ कोटी रुपयांची वसुली करण्यासाठी २४ टक्के एवढी वीज दरवाढ करण्याचा प्रस्ताव महावितरणकडून वीज नियामक आयोगाकडे पाठविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर दरवाढीस आयोगाने मान्यता दिल्यास वीजदर आणि स्थिर आकारातील वाढीमुळे घगुती ग्राहकांवर याचा भुर्दंड पडणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून घरगुती ग्राहकांना व उद्योगांना वीजदर वाढीमुळे भुर्दंड पडणार नाही याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) औद्योगिक ग्राहकांना लागू असलेले वीज दर प्रथमदर्शनी अधिक दिसत असले तरी, उपलब्ध विविध सवलतींचा एकत्रित विचार केल्यास आणि ग्राहकाने वीज वापराचे सुनियोजन केल्यास औद्योगिक ग्राहकांचे सरासरी वीज देयक निश्चितच मोठ्या प्रमाणात कमी होऊ शकते.

(२) बहुवर्षीय वीज दर याचिकेद्वारे महावितरणने प्रस्तावित दरवाढ महागाई व इतर घटकांना अनुसरून प्रस्तावित केली आहे.

(३) व (४) आर्थिक वर्ष सन २०१६-१७ ते आर्थिक वर्ष सन २०१९-२० या तृतीय नियंत्रण कालावधीकरिता वीज आकारात वर्गवारी निहाय साधारणतः ५.५% ते ९.८३% प्रतिवर्षी दरवाढ प्रस्तावित केली आहे.

(५) महावितरण कंपनीने वितरण हानी कमी करणे, योग्य मीटर वाचन करून सर्व वीज वापराचे अचूक बिलिंग करणे, वसुलीची कार्यक्षमता वाढविणे, दीर्घ मुदतीचे वीज खरेदी करार करून वीज खरेदी खर्च मर्यादित ठेवणे, संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च कमी करणे व कार्यक्षम व्यवस्थापन इत्यादी उपायांचा

अवलंब करून वीज दरवाढ कमीतकमी कशी राहिल याबाबत महावितरण कंपनीकडून प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भामचंद्र (ता.खेड, जि.पुणे) डोंगरामध्ये मुरूम व डबराचे
अवैध उत्खन्न सुरु असल्याबाबत**

(१०) * ६०४१७ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भामचंद्र (ता.खेड, जि.पुणे) डोंगरामध्ये मुरूम व डबर उत्खन्न करून चोरी केल्याचे माहे मे २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टेकडीच्या पायथ्याशी खोदाई करून २००० पेक्षा जास्त ब्रास मुरूम काढल्याने डोंगराचा एक भाग खाली खचला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, टेकडीवरील शिवमंदीर कोसळण्याचा धोका निर्माण झाला असल्याने येथील नागरिकांनी तहसीलदार, खेड यांना माहे मे २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्तप्रकरणी शासनाने चौकशी करून अवैध उत्खन्न करणाऱ्या व्यक्तींविरुद्ध तसेच दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकारी यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), व (४) मौजे आसखेड खु., ता. खेड येथील गट नं. ६८ मधील भामचंद्र डोंगराच्या पायथ्याखालील जमीन सपाटीकरणासाठी १२,००० ब्रास गौण खनिज उत्खननासाठी अपर जिल्हाधिकारी पुणे, यांनी दि. ३.११.२०१५ च्या आदेशान्वये परवानगी दिली होती. भामचंद्र डोंगरात बेकायदेशीर चालू असलेले उत्खन्न बंद करण्याबाबत नोव्हेंबर, २०१५ व डिसेंबर २०१५ मध्ये प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने केलेल्या चौकशीत सदर परवानाधारकाने मंजुरीपेक्षा ६,५५४ ब्रास जादा उत्खन्न केल्याचे आढळून आल्याने संबंधितांकडून स्वामीत्वधनाची रक्कम रुपये २८,०७,३५०/- वसूल करण्यात आली आहे. तसेच याबाबत अपर जिल्हाधिकारी पुणे, यांनी दंडात्मक कारवाई करून, रु. २,२९,३९,०००/- एवढ्या रकमेचे दंडाचे आदेश पारित केले आहेत.

मात्र, उक्त डोंगराचा भाग खचल्याचे निदर्शनास आले नसून, पुरातन इतिहास असलेले टेकडीवरील शिवमंदीर कोसळण्याचा धोका निर्माण झाल्याचे निवेदन प्राप्त झाल्याचेही निदर्शनास आलेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भातसा (ता.शहापूर, जि.ठाणे) प्रकल्पामुळे विस्थापित झालेल्या आदिवासी प्रकल्पग्रस्तांचे अद्याप पुनर्वसन न झाल्याबाबत

(११) * ५३७८१ श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.शामराव उर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.अमित घोडा (पालघर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भातसा (ता.शहापूर, जि.ठाणे) प्रकल्पासाठी १४ आदिवासी पाड्यांमधील ४४४.७४ हेक्टर जमीन देवूनही विस्थापित झालेल्या आदिवासी प्रकल्पग्रस्तांचे ४७ वर्षानंतरही अद्याप पुनर्वसन झालेले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संतापलेल्या प्रकल्पग्रस्तांनी दिनांक ११ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास भातसा धरणावर आंदोलन करून मुंबईचे पाणी केव्हाही खंडीत करण्याचा इशारा शासनाला तसेच स्थानिक कार्यालयाला दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रकल्पग्रस्त आदिवासी विस्थापितांचे पुनर्वसन करण्यासाठी व त्यांच्या मुलांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

भातसा प्रकल्पाच्या बुडीत क्षेत्रासाठी एकूण १८ गांवे/पाड्यातील ४४४.७३ हे. आर. खाजगी जमीन संपादित करण्यात आली आहे. भातसा प्रकल्पासाठी भूसंपादनाची कार्यवाही सन १९६८-६९ मध्ये करण्यात आली होती. पूर्ण बुडीत क्षेत्रातील प्रकल्पबाधितांनी पुनर्वसनासाठी प्रस्तावित वन जमीन न स्विकारता भूसंपादनाचा मोबदला रोख रकमेत स्विकारून स्वतःचे पुनर्वसन स्वतःहून मौजे खुटघर, बिरवाडी, आढगाव, खैरे, इ. गावांमध्ये केले आहे.

(२) होय.

प्रकल्पग्रस्तांनी दि. ११ मे, २०१६ रोजी पाणी बंद आंदोलन व रस्ता रोको करणार असल्याचे दि. ५ मे, २०१६ च्या निवेदनात कळविले होते.

(३) कब्जेहक्काची रक्कम भरून नियमानुसार पर्यायी जमीन मिळण्यासाठी भातसा प्रकल्पग्रस्तांनी अर्ज केलेले नाहीत. भातसा प्रकल्पातील ९६ प्रकल्पग्रस्त व्यक्तींना शासन सेवेत सामावून घेण्यात आले आहे. तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार प्रकल्पग्रस्तांच्या नेमणूका स्पर्धा परीक्षेद्वारे व गुणवत्तेनुसार करण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम व बुलढाणा जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना ठिबक व तुषार सिंचन
योजनेतर्गतचे अनुदान देण्याबाबत**

(१२) * ५५४१८ श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यात सन २०१४-१५ पासून ९ हजार ७४६ शेतकऱ्यांचे ठिबक व तुषार सिंचन योजनेतर्गतचे सुमारे १५.२२ कोटी रुपयांचे अनुदान शेतकऱ्यांना अद्याप मिळाले नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच संग्रामपूर (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे गत दोन वर्षांपासूनचे आठ कोटी रुपयांचे अनुदान प्रलंबित असून जिल्ह्यासाठी सुमारे ८४ कोटी रुपयांचे अनुदान आवश्यक असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबतची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ठिबक व तुषार सिंचन योजनेंतर्गतचे अनुदान शेतकऱ्यांना तातडीने देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) सूक्ष्म सिंचनासाठी शेतकऱ्यांकडून अर्ज ऑनलाईन स्वीकारण्यात येतात. उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत प्राथम्यक्रमानुसार पूर्वसंमती देण्यात येते. पूर्वसंमती दिलेल्या ज्या शेतकऱ्यांनी सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेले आहेत, असेच शेतकरी अनुदानासाठी पात्र ठरतात.

वाशिम जिल्ह्यासाठी सन २०१४-१५ मध्ये उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत ६०४ अर्जांना पूर्व संमती देण्यात आली, त्यांच्या अनुदानाची रक्कम रु.१.१९ कोटी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आली आहे. सन २०१५-१६ मध्ये उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत ६८३ अर्जांना पूर्वसंमती देण्यात आली, त्या शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम रु. १.२७ कोटी जमा करण्यात आली आहे. वाशिम जिल्ह्यातील पूर्वसंमती दिलेले सूक्ष्म सिंचनाचे कोणतेही प्रस्ताव प्रलंबित नाहीत.

(२) सन २०१४-१५ या वर्षात विदर्भ सघन सिंचन विकास कार्यक्रमांतर्गत संग्रामपूर (जि. बुलढाणा) तालुक्यासाठी सूक्ष्म सिंचनासाठी उपलब्ध निधी सन २०१३-१४ मधील प्रलंबित प्रकरणांसाठी वापरण्यात आला. त्यामुळे सन २०१४-१५ या वर्षात प्राप्त प्रस्तावांना पूर्वसंमती देण्यात आली नाही. त्यामुळे संग्रामपूर (जि. बुलढाणा) तालुक्यातील सन २०१४-१५ या वर्षातील पूर्वसंमती दिलेले प्रस्ताव प्रलंबित नाहीत. सन २०१५-१६ या वर्षात संग्रामपूर (जि. बुलढाणा) तालुक्यासाठी उपलब्ध निधी रु.२०.०० लक्ष च्या मर्यादेत ४८ प्रस्तावांना पूर्व संमती देण्यात आली आहे. पूर्व संमती देण्यात आलेल्या १७ शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर रु.८.५६ लक्ष एवढी रक्कम जमा करण्यात आली आहे. उर्वरित ३१ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

सन २०१४-१५ या वर्षात विदर्भ सघन सिंचन विकास कार्यक्रमांतर्गत बुलढाणा जिल्ह्यासाठी रु.१९.५७ कोटी एवढा निधी उपलब्ध झाला होता. सदर उपलब्ध निधी सन २०१३-१४ या वर्षातील प्रलंबित प्रकरणांसाठी वापरण्यात आल्याने सन २०१४-१५ या वर्षात सूक्ष्म सिंचन संच प्रस्तावांना पूर्वसंमती देण्यात

आलेली नाही. त्यामुळे सन २०१४-१५ या वर्षातील बुलढाणा जिल्ह्यातील पूर्वसंमती दिलेले प्रस्ताव प्रलंबित नाहीत.

सन २०१५-१६ या वर्षात बुलढाणा जिल्ह्यासाठी उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत १५३५ अर्जांना पूर्व संमती देण्यात आली. पूर्वसंमती देण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांपैकी १४०८ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर रु.३.९७ कोटी एवढी अनुदानाची रक्कम आरटीजीएस द्वारे जमा करण्यात आली आहे. उर्वरित १२७ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान व पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेच्या प्रस्तावांबाबत

(१३) * ५३६६३ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे जिल्ह्यातील कृषी विभागाकडून केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान तसेच पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेच्या माध्यमातून ठिबक सिंचन योजनेसाठी सन २०१४-१५ मध्ये दाखल झालेल्या १ हजार ५५ प्रस्तावांचे तसेच सन २०१५-१६ मध्ये दाखल झालेल्या ३ हजार १२१ प्रस्तावांसाठी निधी उपलब्ध न झाल्यामुळे २७ कोटी रुपयांचे अनुदान मिळाले नसल्याचे जिल्हा कृषी अधिकारी, धुळे यांच्याकडील माहितीनुसार माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निर्देशनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी मा.विरोधी पक्षनेता विधानसभा यांनी मा.कृषी मंत्री यांना दिनांक २४ मे, २०१६ रोजी पत्र पाठवून सदर अनुदान तातडीने देण्याबाबत विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार ठिबक सिंचनाचे अनुदान तातडीने देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) सूक्ष्म सिंचनासाठी शेतकऱ्यांकडून अर्ज ऑनलाईन स्वीकारण्यात येतात. उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत प्राथम्य क्रमानुसार अर्जांना पूर्वसंमती देण्यात येते. पूर्वसंमती दिलेल्या ज्या शेतकऱ्यांनी सूक्ष्म सिंचन संच बसविले आहेत असेच शेतकरी अनुदानासाठी पात्र ठरतात.

धुळे जिल्ह्यात सन २०१४-१५ मध्ये ५,८९४ एवढे अर्ज प्राप्त झाले होते. त्या वर्षी धुळे जिल्ह्यासाठी उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत ३,०६२ अर्जांना पूर्वसंमती देण्यात आली. पूर्वसंमती देण्यात आलेल्या ३,०६२ अर्जांच्या अनुदानाची रक्कम रु.१३.८० कोटी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आली आहे.

सन २०१५-१६ मध्ये ४,५७९ एवढे अर्ज प्राप्त झाले होते. त्या वर्षीत धुळे जिल्ह्यासाठी उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत ९७६ अर्जांना पूर्वसंमती देण्यात आली. पूर्वसंमती देण्यात आलेल्या अर्जांपैकी ६०९ अर्जदार शेतकऱ्यांनी सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेले. सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या ६०९ शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम रु.२.८५ कोटी जमा करण्यात आली आहे.

धुळे जिल्ह्यात मागील २ वर्षांच्या कालावधीत पूर्वसंमती दिलेल्या व सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या कोणत्याही शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव प्रलंबित नाहीत.

(२) मा. विरोधी पक्ष नेते यांचे पत्र तत्कालीन मंत्री (कृषी) यांचे कार्यालयाकडून विभागात प्राप्त झाल्याचे दिसून येत नाही.

(३) व (४) प्रश्न भाग-१ प्रमाणे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील शहर व ग्रामीण भागात वीज पुरवठा करणाऱ्या टोरंट पॉवर कंपनीच्या अनियमिततेबाबत

(१४) * ६१८७१ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील शहर व ग्रामीण भागातील विजेचा पुरवठा करणाऱ्या टोरंट कंपनीच्या गैरकारभारामुळे भिवंडीत अनेक भागात विद्युत डी.पी. जिर्णावस्थेत पडून केबल्सच्या वायर्स रस्त्यावर तुटलेल्या अवस्थेत असून अनेक नागरिकांना जीव गमवावा लागल्याने टोरंट पॉवर कंपनीच्या अनियमित व गैरकारभाराबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री, मा.ऊर्जा मंत्री व मुख्य

सचिव यांच्याकडे माहे मार्च-एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाव्दारे तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत मा.ऊर्जा मंत्री यांनी दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास गोएंका चंद्रायने या समितीखाली सत्य शोध समिती नेमून समितीने तीन महिन्यात अहवाल सादर करावा असे निर्देश देऊन ही टोरंट पॉवर कंपनीवर कोणत्याही प्रकारची कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने टोरंट पॉवर कंपनीचा करार रद्द करून कंपनीला पुन्हा कंत्राट मिळणार नाही यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खानिवडे, वैतरणा, तानसा, शिरवली, भाताणे (जि.पालघर) व म्हाप्रळ नदी
 (जि.रत्नागिरी) येथे अवैधरित्या रेती उपसा होत असल्याबाबत**

(१५) * ६२२०८ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खानिवडे, वैतरणा, तानसा, शिरवली, भाताणे (जि.पालघर) येथील खाडी किनारी राज्य शासनाने केवळ डुबी पध्दतीने रेती उपसा करण्यास परवाने दिले असताना, हजारो रेती व्यावसायिक सक्शन पंपाद्वारे लाखो ब्रास रेती उपसा करीत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच म्हाप्रळ नदी (जि.रत्नागिरी) पात्रातून होणाऱ्या बेकायदा वाळू उत्खननावर जिल्हाधिकारी यांनी धाड टाकून लाखो रुपयांची यंत्रसामुग्री जप्त केली असल्याचे दिनांक १७ मे २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सक्शन पंपाद्वारे उत्खनन करणाऱ्या व्यावसायीकांवर व बेकायदा वाळू उत्खनन करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे खानिवडे, वैतरणा, तानसा, शिरवली, भाताणे, ता. वसई व मौजे कांदरवन, ता. पालघर येथील खाडी किनारी सक्शनपंपाद्वारे रेती उपसा करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. अशा प्रकरणी संबंधित व्यक्ती तसेच अज्ञात व्यक्तीविरुद्ध गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच बोटी निष्कासित करणे, अवैध रेतीसाठा जप्त करणे इत्यादी कार्यवाही करण्यात आली आहे.

जिल्हाधिकारी रत्नागिरी व उप विभागीय पोलीस अधिकारी, खेड यांनी दिनांक १५/०५/२०१६ रोजी मौजे म्हाप्रळ येथे सावित्री नदीपात्रात अचानक तपासणी केली असता, सक्शन पंपाद्वारे अनधिकृतरीत्या वाळूचे उत्खनन करित असल्याचे निदर्शनास आल्यावर १० होड्या, २ जेसीबी, ४ क्रेन व १८३ ब्रास वाळूसाठा जप्त करण्यात आला. तसेच याबाबत संबंधित व्यक्तींवर मंडणगड पोलीस ठाणे येथे गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील अंभईसह ११ गावांतील शेतकऱ्यांना
दुष्काळी अनुदानाची मदत न मिळाल्याबाबत**

(१६) * ५६०९३ श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील अंभईसह ११ गावांतील सुमारे चारशे पेक्षा जास्त शेतकऱ्यांना दुष्काळी अनुदानाची मदत मिळालेली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना दुष्काळी अनुदान तातडीने देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

अंभई गावातील एकूण ११ गावापैकी ५ गावातील शेतकऱ्यांना रक्कम वाटप करण्यात आली आहे. उर्वरित ६ गावातील शेतकऱ्यांना अनुदान वाटपाची कार्यवाही सुरु आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बिलोली (जि.नांदेड) येथील तहसिलदार, पुरवठा अधिकारी व नायब तहसिलदार यांनी केलेला गैरव्यवहार

(१७) * ६२९६२ श्री.जानराज चौगुले (उमरगा), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बिलोली (जि.नांदेड) तालुक्यातील तहसिलदार यांनी गौण खनिज उत्खनन, जमिन फेरफार करणे, पाणी टंचाईच्या उपाययोजना करणे, विविध प्रमाणपत्रे देणे, इ.प्रकरणी मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याप्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी मा. महसूल मंत्री यांच्याकडे तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच तहसिल कार्यालय, बिलोली येथील पुरवठा विभागांतर्गत स्वस्त धान्याची अवैधरित्या बाजारात विक्री करणे व विक्री करण्यास मदत करणे, स्टॉक रजिस्टरमध्ये खाडाखोड करणे इत्यादी प्रकरणी जिल्हा पुरवठा अधिकारी, तहसिलदार व नायब तहसिलदार यांची विभागीय पुरवठा उपायुक्त, औरंगाबाद यांच्याकडून सन २०१६ मध्ये चौकशी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तक्रारीच्या अनुषंगाने मा.महसूल मंत्री यांनी दिलेल्या आदेशानुसार विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांनी चौकशी करून शासनाकडे अहवाल सादर केला आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याप्रकरणी तहसिलदार, नायब तहसिलदार व पुरवठा अधिकारी, बिलोली यांचेविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) यासंदर्भात तक्रार प्राप्त झाली असून तदनुषंगाने विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग, यांच्या स्तरावरून निर्देशित केल्यानुसार सदर प्रकरणी उपायुक्त पुरवठा यांनी चौकशी केली असून त्यांच्या अहवालात संबंधित तहसीलदार यांनी अनियमितता, गैरप्रकार वा गैरव्यवहार केल्याचे स्पष्ट होत नाही असा निष्कर्ष नोंदविला आहे. विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग यांनी सदर चौकशी अहवालाशी सहमती दर्शवून तक्रार निकाली काढण्यास शिफारस केली.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

एरंडोल (जि.जळगांव) येथे "पंजाब स्पेशल व्हिस्की" नावाची दारु पकडल्याबाबत

(१८) * ५६८६२ श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एरंडोल (जि.जळगांव) येथे राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या मुंबई व जळगांवच्या भरारी पथकाने दिनांक २० मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास ट्रकवर छापा टाकून ५३ लाख २५ हजार ६०० रुपये किंमतीची "पंजाब स्पेशल व्हिस्की" या नावाची दारु पकडली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, या अनुषंगाने संबंधिताविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१), (२) व (३) होय,

निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क भरारी पथक महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दि.२०/०३/२०१६ रोजी ट्रक क्र. पीबी-११-बीआर-४५५३ या ट्रकमधून पंजाब स्पेशल व्हिस्कीची विना परवाना वाहतूक करीत असताना २ आरोपींना अटक करून त्यांच्या विरुद्ध गु.र.नं. क्र. १२९/२०१६ अन्वये गुन्हा नोंदविलेला आहे. या गुन्ह्यात वाहनासह रु. ७८,२८,०००/- किंमतीचा मुद्देमाल जप्त केला आहे. सदर प्रकरणी आरोपींताविरुद्ध एरंडोल जि. जळगांव येथील मा. न्यायालयात दोषारोप पत्र दाखल केले असून सद्यःस्थितीत प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जत व आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील गावांमध्ये
दुष्काळ जाहीर करण्याबाबत**

(१९) * ५७२३९ श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जत व आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील गावांमध्ये रब्बी हंगामातील गावांची पीक आणेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी असूनही तेथे अद्याप दुष्काळ जाहीर केलेला नसल्याने येथील शेतकऱ्यांना दुष्काळी परिस्थितीतही शासनाकडून कोणतीही मदत मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या तालुक्यांची शासनाने पाहणी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, जत व आटपाडी तालुक्यातील गावात तात्काळ दुष्काळ जाहीर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

दुष्काळ जाहीर करताना कमी पैसेवारी सोबत ७५ % पेक्षा कमी पाऊस हा निकषही असल्याने सदर गावांमध्ये दुष्काळ जाहीर करण्यात आलेला नाही.

- (२) पिक आणेवारी संदर्भात पैसेवारी समितीमार्फत गावांची पाहणी झालेली आहे.
- (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मार्वे (मुंबई) येथे आयएनएस हमला या नौदलाच्या कार्यालयाकडून
वनक्षेत्रात भराव टाकण्यात येत असल्याबाबत**

(२०) * ५७९९१ श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालवणी मार्वे (मुंबई) येथे आयएनएस हमला या नौदलाच्या कार्यालयाकडून जवळच असलेल्या सर्वेक्षण क्रमांक ५० ए या भागातील ४.८८ हेक्टर वनक्षेत्रात माहे डिसेंबर २०१५ पासून भराव टाकण्यास सुरुवात केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तब्बल ३ हेक्टरवर २० फूट उंच भराव टकल्या प्रकरणी उपनगर मुंबई जिल्हाधिकारी यांनी पर्यावरण संरक्षण कायद्याच्या १४, १५ व १९ कलमांचा भंग करणारी नोटीस देऊनही नौदलाकडून भराव टाकण्याचे काम सुरुच ठेवले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, खारफुटीलगत ५० मीटरवर भराव टाकणे हा उच्च न्यायालयाच्या व ६ ऑक्टोबर, २००५ रोजी दिलेल्या निकालाचा व पर्यावरण संरक्षण कायद्याचा भंग केल्याप्रकरणी संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मे. अंकिता कन्स्ट्रक्शन यांनी मौ. मार्चे, ता. बोरीवली येथील स.नं.५०अ/०१ या मिळकतीवर कांदळवनापासून ५० मीटरच्या आत भराव केल्याचे माहे जानेवारी २०१६ मध्ये आढळून आले आहे. सदर भराव करण्यासाठी आय.एन.एस. हमला यांनी त्यांच्या दिनांक १२.१.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये परवानगी दिल्याचे दिसून येते.

प्रस्तुत प्रकरणी मे. अंकिता कन्स्ट्रक्शनच्या मालकाविरुद्ध उप विभागीय अधिकारी, मुंबई पश्चिम उपनगरे यांनी मालवणी पोलीस ठाणे येथे दिनांक २५.१.२०१६ रोजी गुन्हा दाखल केला असून मे. अंकिता कन्स्ट्रक्शनच्या मालकाला दिनांक २५.१.२०१६ रोजी अटक करण्यात आली होती.

रिट याचिका (लॉजिंग) क्र. ३२४६/२००४ मधील मा. मुंबई उच्च न्यायालयाचे दिनांक ६.१०.२००५ रोजीचे आदेश आणि पर्यावरण संरक्षण अधिनियमातील तरतुदी यांचे उल्लंघन होणार नाही, याची दक्षता घेण्याबाबत जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी लेफ्टनंट कमांडर, आय.एन.एस. हमला यांना कळविले आहे.

मंडळ अधिकारी, कुरार यांच्या दिनांक १२.७.२०१६ रोजीच्या अहवालानुसार प्रश्नाधीन ठिकाणी सध्या भरावाचे काम चालू नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात सोयाबीन बियाण्यांची टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(२१) * ५९८५४ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी

(रामटेक) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यात सन २०१६-१७ च्या खरीप हंगामासाठी ३ लाख ७८ हजार ३०० हेक्टर क्षेत्रावर सोयाबीन पेरणीचे नियोजन असून त्यासाठी १ लाख ४५ हजार ८५५ क्विंटल सोयाबीण बियाण्यांची मागणी असताना केवळ १४ हजार ३४७ क्विंटल बियाणेच उपलब्ध असल्याचे दिनांक १२ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बियाणांच्या किंमतीत ३० ते ४० टक्के दरवाढ करून व्यापाऱ्यांकडून गैरव्यवहार होत असतानाही याकडे संबंधीत अधिकारी दुर्लक्ष करित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बीयाणांचा तुटवडा दूर करून दरवाढ व व्यापाऱ्यांकडून होणारा गैरव्यवहार रोखण्याबाबत तसेच दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) खरीप हंगाम २०१६ मध्ये बुलढाणा जिल्ह्यात सोयाबीन पिकाखाली ३,७५,००० हेक्टर क्षेत्रावर पेरणीबाबत नियोजन करण्यात आलेले होते. जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात शेतकरी घरचे बियाणे वापरत असल्याने १,४५,८५५ क्विंटल बियाणांची मागणी करण्यात आलेली होती. त्या अनुषंगाने जून, २०१६ अखेर एकूण १,२१,१३५ क्विंटल बियाणे उपलब्ध होते. उर्वरित बियाणे हे शेतकऱ्यांनी स्वतःकडील वापरलेले असल्याने बुलढाणा जिल्ह्यात कोठेही सोयाबीन बियाणांचा तुटवडा झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भंडारा जिल्हयात रेतीचे अवैधरित्या उत्खनन करून विक्री होत असल्याबाबत

(२२) * ६१६०० श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.रामचंद्र अवसरे (भंडारा) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्हयातील गुडेगाव, वलनी, येनोडा, जुनोना, उमरी, इटान, नांदेड, मांगली बेटालाव, माडगी या रेतीघाटासह अनेक रेतीघाटांच्या रॉयल्टीची मुदत संपलेली असतांना सुध्दा महसूल व पोलीस विभागातील अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने कंत्राटदार अवैधरित्या पोकलेननी रेतीचे उत्खनन करून दामदुप्पटीने विक्री करित असल्याची माहिती दिनांक १० जून २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अवैध रेती उत्खननामुळे शासनाच्या करोडो रुपयांच्या महसूलाचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने रेती उत्खनन करणाऱ्यांवर तसेच त्यांना मदत करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) भंडारा जिल्हयातील गुडेगाव, वलनी, जुनोना, उमरी, इटान, नांदेड, मांगली, बेटाळा 'अ' व 'ब' या वाळूगटांसह ४६ वाळूगटांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाकरीता लिलाव झाला असून, संबंधित लिलावधारकांकडून उत्खनन सुरु आहे.

जिल्हाधिकारी भंडारा यांनी मौजे बेटाळा 'अ' व 'ब' या वाळूगटांची तपासणी केली असता, संबंधित लिलावधारकांनी एकूण मंजूर ३९,७५३ ब्रास वाळूपैकी ३६,०५६.३९ ब्रास वाळूसाठा नदीकाठावरील खाजगी जमिनीत केल्याचे व दैनंदिन साठा नोंदवहीवरून ११,३७१ ब्रास वाळूसाठा उचल केल्याचे आढळून आले. त्यानुसार सदर वाळूगटांमधून मंजूर परिमाणापेक्षा ७६७४.३९ ब्रास वाळू जादा उत्खनन केल्याचे व बेटाळा 'ब' या वाळूगटात २ पोकलेन मशीन आढळून आल्याने, जिल्हाधिकारी भंडारा यांनी संबंधित लिलावधारकांना दि. ६.६.२०१६ रोजी नोटीस देऊन खुलासा मागविला. सदर नोटिसीविरुद्ध संबंधित लिलावधारकांनी मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या रिट याचिकेमध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १२.०७.२०१६ रोजी आदेश पारीत करून, जिल्हाधिकारी

भंडारा यांच्या दिनांक ०६.०६.२०१६ रोजीच्या नोटीसा रद्द करून, लिलावधारकांनी ११,३७१ ब्रास वाळूसाठा उचल केली असल्याने, त्यांना उर्वरित २८,३८२ ब्रास वाळूसाठा उचल करण्याचा हक्क आहे, असा निर्णय दिला आहे.

तसेच मौजे निलज बु., ता. मोहाडी या रेतीघाटामधील नदीकाठावर केलेल्या रेतीच्या साठ्याजवळ पोकलेन मशीन आढळून आल्याने पोकलेन मशीन तसेच संबंधित लिलावधारकाने पर्यावरण अटीच्या पालनार्थ ठेवलेली बँक गॅरंटी रक्कम रुपये ३,६२,२००/- जप्त करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**केर्ली (ता.करवीर, जि.कोल्हापूर) येथील सोनतळीतील शाहूकालिन मोती तलावासह
लगतच्या जमिनीचे बेकायदेशीर हस्तांतरण केल्याबाबत**

(२३) * ६०८३६ श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.उल्हास पाटील

(शिरोळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केर्ली (ता.करवीर, जि.कोल्हापूर) येथील सोनतळीतील शाहूकालिन मोती तलावासह लगतच्या जमिनीचे बेकायदेशीर हस्तांतर करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच जलसाठा असणाऱ्या तलावातील उत्खनन करून तलावात मुरुमाचा भराव टाकण्यात आल्या प्रकरणी जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांनी संबंधित विकासकाची चौकशी करण्याचे आदेश माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने या प्रकरणी दोषी असणाऱ्या विकासकावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) केर्ली ता.करवीर येथील गट नं. ३५१ (क्षेत्र १४ हे. ६८ आर) तसेच ३५१/१ ते ३५१/६ (क्षेत्र ८ हे.२० आर) या शासनाने प्रदान करण्यात आलेल्या जमिनीचे हस्तांतरण सक्षम प्राधिकारी यांच्या पुर्वपरवानगीशिवाय झाले होते. विभागीय आयुक्त पुणे विभाग पुणे यांनी दि. २१/०३/२०१३ च्या आदेशाने गट नं. ३५१ मधील १२ हे. ४४ आरचा शर्तभंग

काही अटी व शर्तीवर नियमित केला आहे. तसेच गट नं. ३५१/१ ते ३५१/६ मधील ७ हेक्टर क्षेत्राचा शर्तभंग दि. ३०/०९/२०१३ च्या आदेशाने काही अटी व शर्तीवर नियमित केला आहे. तथापि गट नं. ३५१ मधील जमीन घेणारे खरेदीदार शेतकरी नसल्याने श्री बाळु सुभाना भोसले यांनी सदर खरेदीखतानुसार झालेला फेरफार क्र. ५३६७ रद्द करण्यासाठी उपविभागीय अधिकारी, करवीर यांचेकडे अपिल केले होते. उपविभागीय अधिकारी करवीर यांनी दिनांक ३१.०७.२०१५ रोजीच्या आदेशाने दावा जमीनीची त्यादृष्टीने फेरचौकशी करण्याचे आदेश दिले. त्यानुसार तहसिलदार करवीर यांनी खरेदीदाराचा शेतकरी असल्याचा दाखला रद्द करून, फेरफार क्र. ५३६७ रद्द करण्याचा आदेश दि. १८/७/२०१६ रोजी पारीत केला आहे. त्यावर खरेदीदार यांनी केलेल्या अपीलात उपविभागीय अधिकारी करवीर यांनी पुढील सुनावणीच्या तारखेपर्यंत “जैसे थे” स्थिती ठेवण्याचे आदेश दि. २१/७/२०१६ रोजी पारीत केले आहेत.

(२), (३) व (४) मौजे केली ता. करवीर येथील गट न. ३५१ मधील झालेल्या उत्खननाबाबत मंडळ अधिकारी, निगवे दुमाला यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली असून परवानगी न घेता उत्खनन केल्यामुळे जमीन खरेदीदारास रुपये २०.३८ लक्ष इतका दंड भरण्याचे आदेश तहसिलदार करवीर यांनी दिनांक २२.०६.२०१६ रोजी दिले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उदगांव (जि.कोल्हापूर) येथे नदीकाठावर मोठ्या प्रमाणात
माती उपसा सुरु असल्याबाबत**

(२४) * ५५३६९ श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उदगांव (जि.कोल्हापूर) येथे नदीकाठावर मोठ्या प्रमाणात माती उपसा सुरु असल्याचे नुकतेच माहे मे,२०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू माती उपसा करणाऱ्यांवर महसूल विभागाचे अधिकारी दुर्लक्ष करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदरहू माती उपसा करणाऱ्यांवर व याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे उदगांव (ता.शिरोळ, जि.कोल्हापूर) येथे मातीचे अवैध उत्खनन सुरु असल्याबाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने, तहसिलदार शिरोळ यांच्यामार्फत चौकशी केली असता, मौजे उदगांव येथील गट नंबर ३७९ व गट नंबर ३७५ मध्ये एकूण १३० ब्रास मातीचे अवैध उत्खनन झाल्याचे आढळून आले आहे. त्यानुसार तहसिलदार शिरोळ यांनी रुपये ६,७१,१००/- इतक्या दंडाचे आदेश पारित केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे पानेगाव (ता.नेवासा, जि.अहमदनगर) येथील मुळा नदीतून
अवैधरित्या वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

(२५) * ५८४९१ श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पानेगाव (ता.नेवासा, जि.अहमदनगर) येथील ग्रामपंचायतीने वाळू उपसा करण्यास मनाई करण्याचा ठराव केला असून या ठिकाणी वाळू उपशाचा लिलाव झाला नसतानाही सर्रास वाळू उपसा सुरु असल्याची तक्रार स्थानिक नागरिकांनी सोनई पोलीस स्टेशनला केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तक्रारीवर सोनई पोलीसांकडून कारवाई न करता वाळू माफीयांकडे दुर्लक्ष करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळू उपसा करणाऱ्यांवर व तक्रारीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नेवासा तालुक्यातील मौजे पानेगाव येथील ग्रामपंचायतीने वाळू उपसा करण्यास मनाई करण्याचा ठराव पारित केला आहे. मात्र, सदर ठिकाणी सर्रास वाळू उपसा सुरु असल्याची तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(२) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(३) व (४) मौजे पानेगाव हद्दीतील खाजगी गट नं. २९७, २९९ व २९३ मधून गौण खनिजाचे अनधिकृत उत्खनन होत असल्याचे निदर्शनास आल्यावरून तहसिलदार नेवासा यांनी संबंधितांविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करून, रु.२,८९,८४,६६५/- एवढ्या दंडाची आकारणी केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्हयातील स्वखर्चाने ठिबक सिंचन करणाऱ्या
शेतकऱ्यांना अनुदान देण्याबाबत**

(२६) * ६२५६९ श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हयात पाच वर्षांपूर्वी स्वखर्चाने ठिबक सिंचन करणाऱ्या १३ हजार ८८८ शेतकऱ्यांचे ३६ कोटी ३६ लाख रुपयांचे प्रलंबित अनुदान लाभार्थी शेतकऱ्यांना अद्याप मिळाले नसल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने लाभार्थी शेतकऱ्यांचे प्रलंबित अनुदान तातडीने देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) अहमदनगर जिल्हयातील सन २०१२-१३ पर्यंतचे सूक्ष्म सिंचनाचे सर्व प्रस्ताव निकाली काढण्यात आले आहेत.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर - औरंगाबाद रस्त्यावरील बुऱ्हाणनगर (जि.अहमदनगर) शिवारात
अवैधरित्या गौण खनिजाचे उत्खनन होत असल्याबाबत**

(२७) * ५५३९६ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर - औरंगाबाद रस्त्यावरील बुऱ्हाणनगर (जि.अहमदनगर) शिवारात २ कोटी रुपयांचे अवैधरित्या गौण खनिज उत्खनन केल्याचे दिनांक २५ एप्रिल २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त ठिकाणी उत्खनन करित असताना महसूल विभाग व पोलीस प्रशासनाने केलेल्या कार्यवाहीत पोकलेन, खडी आणि वाळूचा साठा ही जप्त केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गौण खनिज उत्खनन करणाऱ्या माफियांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) अहमदनगर-औरंगाबाद रस्त्यावरील बुऱ्हाणनगर येथे गौण खनिजाचे अनधिकृत उत्खनन व साठा केल्याबाबत मिळालेल्या माहितीनुसार संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांनी दिनांक २३/०४/२०१६ रोजी मौजे बुऱ्हाणनगर येथिल सर्वे नंबर २९/१, २९/२, ३०/१, ३/२ येथे तपासणी केली असता, गौण खनिजाचा अनधिकृत साठा केल्याचे आढळून आले आहे. त्यानुसार सदर प्रकरणी दिनांक २३/०४/२०१६ रोजी भिंगार कॅम्प पोलिस स्थानकात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, महाराष्ट्र जमिन महसूल संहिता, १९६६ मधील तरतूदीनुसार दंडात्मक कारवाई करण्याच्या अनुषंगाने संबंधितांकडून खुलासा मागविण्यात आला असून, नियमानुसार पुढील कार्यवाही संकल्पित आहे.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राळेगांव (जि.यवतमाळ) येथील कृषी कार्यालयात
पेरणी यंत्र विनावापर पडून असल्याबाबत**

(२८) * ६१७३९ डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राळेगांव (जि. यवतमाळ) येथील शेतक-यांची कुठलीही मागणी नसतांना कृषी विभागामार्फत पेरणी यंत्र खरेदी करण्यात आली असून मागील १ वर्षांपासून कृषी कार्यालयात सदरहू पेरणी यंत्र विनावापर पडून असल्याचे दिनांक १६ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुणे येथील कंपनीव्दारे तयार केलेले हे यंत्र महाराष्ट्र कृषी उद्योग महामंडळ यांनी अनुसूचित जाती/जमाती व अल्पभूधारक महिला बचत गट यांना अनुदानावर देण्यासाठी यंत्राची मागणी केल्याचे निदर्शनास आणण्यात येत असून मात्र या संदर्भात कोणत्याही शेतक-याने व बचत गटाने मागणी केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ यांचेकडून कोरडवाहू शेती अभियान व विदर्भ सघन सिंचन कार्यक्रमांतर्गत राळेगाव तालुक्याकरीता एकूण ९० ब्रॉड बेड फरो (BBF) यंत्रांचा पुरवठा झाला होता. यापैकी मागणी केलेल्या अल्पभूधारक, महिला शेतकरी व शेतकरी बचत गट यांना सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात ३३ यंत्रांचे वाटप करण्यात आले असून उर्वरीत ५७ यंत्रांचे वाटप सन २०१५-१६ या वर्षात करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

अल्पभूधारक, महिला शेतकरी व शेतकरी बचत गट यांचे मागणीनुसार त्यांना यंत्रांचे वाटप करण्यात आलेले आहे.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे तळाशेत व कोळघर (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील आदिवासींच्या जमिनीतून अवैधरित्या मातीचे उत्खनन होत असल्याबाबत

(२९) * ६२१०२ श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे तळाशेत व कोळघर (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील पोयनाड महसूल मंडळामधील आदिवासींच्या व शासनाच्या जमिनी मधून माती माफीया डम्पर, ट्रक व जेसीबीद्वारे बेसुमार माती उत्खन्न करत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने माती उत्खनन करणाऱ्या माफियांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मौजे तळाशेत व कोळघर (ता. अलिबाग, जि. रायगड) येथील आदिवासींच्या व सरकारी जमिनीमधून बेसुमार माती उत्खनन करून शहाबाज ग्रामपंचायतीच्या हद्दीतील जेठ्टीच्या भरावासाठी वापरण्यात येत असल्याबाबत तहसिलदार अलिबाग यांच्याकडे प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी केली असता, मौजे तळाशेत व कोळघर येथील आदिवासींच्या व सरकारी जमिनीमधून कोणत्याही प्रकारचे मातीचे अवैध उत्खनन झाल्याचे निदर्शनास आले नाही.

तथापि, मे २०१६ मध्ये मौजे कोळघर, ता. अलिबाग येथील सर्वे नंबर ८ हि. नं. १ मध्ये २०० ब्रास माती उत्खननासाठी रितसर स्वामित्वधनाची रक्कम शासनजमा करून, तहसिलदार अलिबाग यांच्याकडून परवानगी देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

देऊळगाव राजा (जि.बुलढाणा), चांदुरबाजार (जि.अमरावती) तालुक्यातील रेती
घाटातून अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत

(३०) * १६७८८ डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा), प्रा.विरेंद्र जगताप
(धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय महसूल मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देऊळगाव राजा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील ग्रामस्थांनी हर्षाशी (लिलाव)
झालेल्या रेती घाटातून अवैध रेती उपसा होत असल्याप्रकरणी चौकशी
करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांना दिनांक १९ मे, २०१६ रोजी वा
त्यासुमारास निवेदनाद्वारे तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, चांदुरबाजार (जि.अमरावती) तालुक्यात एक ब्रास वाळूच्या रॉयल्टी
पासवर अवैधरित्या चार ते पाच ब्रास वाळू उचलली जात असून संबंधित
अधिकारी कुठलीच कारवाई करित नसल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा
त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैध वाळू उपसा करणाऱ्यांवर दुर्लक्ष
करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) डिग्रज बु., ता. देऊळगावराजा येथील ग्रामपंचायत व
ग्रामस्थांनी दिनांक २६.०४.२०१६ च्या निवेदनाद्वारे मौजे डिग्रज बु. येथील
रेतीगटांमध्ये नियमाचे पालन होत नसल्याची तक्रार जिल्हाधिकारी बुलढाणा
यांच्याकडे केली आहे.

(२) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(३) व (४) सरपंच व २ सदस्य, ग्रामपंचायत डिग्रज बु., ता. देऊळगावराजा यांनी
दिनांक ०४/०५/२०१६ च्या पत्रान्वये उक्त रेतीघाटाच्या लिलावधारकांकडून अटी व
शर्तीचे पालन होत असल्याने तक्रार मागे घेण्यात येत असल्याचे कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोईसर (जि.पालघर) येथून निघालेल्या हिरकणी बसला झालेला अपघात

(३१) * ६००४९ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.अमित घोडा (पालघर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोईसर (जि.पालघर) येथून निघालेल्या महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या हिरकणी बसचा अपघात होऊन ३ जणांचा मृत्यू होऊन १२ प्रवासी जखमी झाल्याची घटना दिनांक २९ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने या घटनेतील मृत व्यक्तींच्या व जखमी झालेल्या व्यक्तींच्या कुटूंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) व (३) २९.४.२०१६ रोजी राज्य परिवहन बोईसर आगाराची बस क्र. एमएच २०/ बीएल ३२४० ही १४.३० वाजता बोईसर-ठाणे-स्वारगेट मार्गावर धावत असताना अपघात होवून सदर अपघातात राज्य परिवहन चालक, वाहक व त्रयस्थ वाहनातील एक व्यक्ती असे तीघेजण मृत झाले आहेत. तसेच पाच जण जखमी झाले आहेत.

कामगिरीवरील मृत चालक व वाहक यांच्या नातेवाईकांना प्रत्येकी रुपये ५,०००/- आर्थिक तात्कालिक मदत देण्यात आली आहे.

तसेच सदर अपघातात जखमी झालेल्या राज्य परिवहन प्रवाशांना प्रत्येकी रुपये १,०००/- तात्कालिक मदत देण्यात आलेली असून वैद्यकीय बिलांसहीत 'पी' फॉर्मद्वारे मागणी केलेली नुकसान भरपाई व राज्य परिवहन मृत कर्मचाऱ्यांना दयावयाचे सहाय्य या बाबी राज्य परिवहन महामंडळाच्या कार्यवाहीखाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील ताजमहाल व द ओबेरॉय या पंचतारांकित हॉटेल व्यवस्थापनाने जमीन महसूल व मनोरंजन कर भरला नसल्याबाबत

(३२) * ५७९९७ श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील ताजमहाल तसेच द ओबेरॉय या पंचतारांकित हॉटेल व्यवस्थापनाने शेकडो कोटी रुपयांचा जमीन महसूल व मनोरंजन कर भरला नसल्याची बाब "कॅग" ने प्रसिद्ध केलेल्या मार्च-एप्रिल, २०१६ मधील अहवालात स्पष्ट केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ताज सोडियाक ग्रिल, सी लॉज, स्टार बोर्ड अशा तीन पबचा २५२ कोटी व द ओबेरॉय हॉटेलच्या द ईयू बार या पबचा ४८ कोटी रुपयांचा थकीत मनोरंजन कर वसूल केला नसल्याबाबत "कॅग" ने अहवालात प्रतिकूल शेरा मारला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, मुंबई, नवी मुंबई येथील काही मल्टीप्लेक्सनीही मनोरंजन कर थकविला असल्याबाबत कॅग च्या या अहवालात स्पष्टपणे नमूद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशीकरून जमीन महसूल व मनोरंजनाचा कर दंडासह वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या दि. ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या महसूल विषयक अहवालात मुंबई शहर जिल्ह्यातील दि इंडियन हॉटेल कंपनी लि. यांच्या ताजमहाल हॉटेल कडून त्यांच्या झोडियाक ग्रिल, सी लॉज व स्टार बोर्ड बार या तीन पबपोटी माहे ऑगस्ट, २०१० ते मार्च, २०१५ या कालावधीचे एकूण रु. २५२ लाख करमणूक शुल्क तसेच दि ओबेरॉय हॉटेल, मुंबई यांच्याकडून त्यांच्या द ईयू बार या पबपोटी माहे ऑगस्ट, २०१० ते मार्च, २०१३ या कालावधीचे एकूण रु. ४८ लाख करमणूक शुल्क, असे एकूण रुपये ३०० लाख इतके करमणूक शुल्क याची वसूली प्रलंबित असल्याचे दर्शविण्यात आले आहे.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या सदर अहवालात दि इंडियन हॉटेल कंपनी लि. यांच्या ताजमहाल हॉटेल व दि ओबेरॉय हॉटेल, मुंबई यांच्याकडे

जमीन महसूल थकीत असल्याची बाब नमूद करण्यात आल्याचे दिसून येत नाही.
(३) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या दि. ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या महसूलविषयक अहवालामध्ये बहुविध चित्रपटगृहांनी (मल्टीप्लेक्स) करमणूक शुल्क थकविला असल्याची बाब नमूद करण्यात आल्याचे दिसून येत नाही.

(४) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या दि. ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या महसूलविषयक अहवालामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे मुंबई शहर जिल्ह्यातील दि ओबेरॉय हॉटेल यांचेकडून महाराष्ट्र करमणूक शुल्क अधिनियमातील तरतूदीनुसार देय होणाऱ्या थकीत करमणूक शुल्काची रक्कम दंडात्मक व्याजासह वसूल करण्यात आली आहे.

दि इंडियन हॉटेल कंपनी लि. यांच्या ताजमहाल हॉटेल यांचेकडून महाराष्ट्र करमणूक शुल्क अधिनियमातील तरतूदीनुसार देय होणाऱ्या थकीत करमणूक शुल्काची रक्कम वसूल करण्यात आली असून सदर रकमेवर महाराष्ट्र करमणूक शुल्क अधिनियमातील तरतूदीनुसार देय होणाऱ्या दंडात्मक व्याजाच्या रकमेची वसूली करण्यासंदर्भातील कार्यवाही क्षेत्रिय पातळीवर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

तेल्हारा (ता.चिखली, जि.बुलढाणा) या पूरग्रस्त गावाच्या पुनर्वसनासाठी दिलेल्या भूखंडाचा मालकी हक्क न मिळाल्याबाबत

(३३) * ५५३६५ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तेल्हारा (ता.चिखली, जि.बुलढाणा) या पूरग्रस्त गावाच्या पुनर्वसनासाठी शासनाने ३५ ते ४० वर्षापूर्वी भूखंड उपलब्ध करून दिला होता परंतु अद्याप गावकऱ्यांना सदरहू भूखंडाची मालकी मिळाली नसल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील ४० वर्षे उलटूनही गावकऱ्यांना जमिनीची मालकी मिळाली नसल्याने नमूना आठ (अ) उताऱ्यावर शासनाची मालकी दर्शविली असल्यामुळे गावकऱ्यांना वीज जोडणी शिधापत्रीका व घरकुल अशा कुठल्याच शासकीय योजनांचा लाभ घेता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गांवकऱ्यांना भूखंडाचा मालकी हक्क देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) अंशतः खरे आहे.

मौजे तेल्हारा, ता.चिखली, जि.बुलढाणा या पूरग्रस्त गावामध्ये ई क्लास गट नंबर ७८ मध्ये एकूण ३०० प्लॉट पाडले असून त्यापैकी १५६ प्लॉटचे वाटप केले आहे. ज्या पूरग्रस्त गावकऱ्यांना १५६ प्लॉटचे वाटप करण्यात आले आहे, त्यांनी वाटप केलेल्या प्लॉटवर घरे न बांधता दुसऱ्या प्लॉटवर अतिक्रमण करून घरे बांधली आहेत. तसेच सर्व ३०० प्लॉटवर आता अतिक्रमण झालेले आहे. त्यामुळे त्यांना प्लॉटचा मालकी हक्क मिळाला नाही.

तेल्हारा गावातील गावकऱ्यांना रेशन कार्ड, विद्युत कनेक्शन पाणी पुरवठा या शासकीय सुविधांचा लाभ मिळालेला आहे. ग्रामपंचायत नमुना ८-अ नुसार रेशन कार्ड देण्यात आलेले असून सद्यस्थितीत एकही अर्ज प्रलंबित नाही. तसेच गावामध्ये विद्युत कनेक्शन देण्यात आलेले आहे. भूखंडाचे मालकीची अतिक्रमणामुळे नोंद न झाल्याने घरकुलाचा लाभ मिळत नाही.

(३) होय.

(४) क्षेत्रीय कार्यालयाने याबाबत चौकशी केली असता प्लॉटवर अतिक्रमण केले असल्याने मालकी हक्क देता आलेला नाही. येथील अतिक्रमण धारकांनी आपसात अतिक्रमण करून बांधकाम केलेले प्लॉट बदलून देण्याबाबत मान्य केल्याशिवाय योग्य ते बदल करून त्यांना मालकी हक्काबाबतचे पट्टे देणे शक्य होणार नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धर्माबाद (जि.नांदेड) तालुक्यात गायरान जमिनीतून अवैधरित्या
गौण खजिनाची चोरी होत असल्याबाबत**

(३४) * ५७३३० श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय महसूल मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धर्माबाद (जि.नांदेड) तालुक्यातील जुनी, हसनाळी व येवती येथील गायरान जमिनीतून गेल्या २३ वर्षांपासून नुसरत कन्स्ट्रक्शन या कंपनीने खोटी कागदपत्रे बनवून अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने अवैध गौण खनिजाची चोरी करित असल्याच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, नांदेड यांनी चौकशीचे आदेश माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गौण खनिजाची चोरी करणाऱ्या संबंधित कंपनीविरुद्ध व त्यांना मदत करणाऱ्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) प्रश्नाधीन विषयी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी नांदेड यांनी दि. ०७/०३/२०१५ च्या पत्रान्वये उपविभागीय अधिकारी धर्माबाद यांना चौकशी करण्याचे आदेश दिले. तसेच विभागीय आयुक्त औरंगाबाद यांच्याकडे याविषयी दि. १६/११/२०१५ रोजी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने त्यांनी उप आयुक्त (पुनर्वसन) औरंगाबाद यांना चौकशी करण्याचे आदेश दिले आहेत. त्यानुसार प्रस्तुत प्रकरणी उप आयुक्त (पुनर्वसन) औरंगाबाद यांच्याकडून चौकशी सुरु असून, चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यावर त्याआधारे पुढील कार्यवाही संकल्पित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील आंबा उत्पादक शेतकऱ्यांना
गतवर्षीची नुकसान भरपाई न मिळाल्याबाबत**

(३५) * ५५५०३ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यात गतवर्षीची आंबा नुकसान भरपाई मिळाली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे,

- (२) असल्यास, महसूल विभागाला हमीपत्र वेळेत देऊनही सुमारे ८ कोटी रुपयांची रक्कम नुकसानग्रस्त आंबा उत्पादकांना न देता शासनाकडेच जमा आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने आंबा उत्पादक शेतकऱ्यांना तात्काळ प्रलंबित नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे ताडहादगांव (ता.अंबड, जि.जालना) येथील शेतकऱ्यांना रब्बी हंगामातील पिक विम्याची रक्कम न मिळाल्याबाबत

(३६) * ५८९५३ श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे ताडहादगांव (ता.अंबड, जि.जालना) येथील १६०० शेतकऱ्यांनी सन २०१४-२०१५ मध्ये रब्बी हंगामातील बागायती पिक विमा भरला असताना देखील केवळ ७०० शेतकऱ्यांनाच पीक विम्याची रक्कम मिळाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उर्वरित शेतकऱ्यांना सदर पिक विम्याची रक्कम न मिळण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, या शेतकऱ्यांना पिक विम्याची रक्कम देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) मौजे ताडहादगांव हे गाव अंबड महसूल मंडळ, तालुका अंबडमध्ये समाविष्ट आहे. रब्बी २०१४-१५ मध्ये अंबड महसूल मंडळातील हरभरा, ज्वारी बागायत, ज्वारी जिरायत, करडई व गहू बागायत या पिकांसाठी ३७५३ शेतकऱ्यांनी राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेत भाग घेतला होता त्यापैकी हरभरा व ज्वारी जिरायत या पिकांसाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार २९१६ शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई मंजूर झाली असून नुकसान भरपाई रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत पात्र शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आली आहे. योजनेच्या निकषांनुसार उर्वरित पीके नुकसान भरपाईस पात्र ठरली नाहीत.

(२) व (३) राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेअंतर्गत निश्चित करण्यात येणारी नुकसान भरपाई ही केंद्र शासनाने निर्धारित केलेल्या पध्दतीने पीक कापणी प्रयोगांद्वारे प्राप्त सरासरी उत्पन्नाचे आधारेच निश्चित केली जाते. त्यानुसार रब्बी हंगाम २०१४-१५ ची नुकसान भरपाई भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत निश्चित करण्यात आली असून ता. अंबड जि.जालना येथील ३०४५३ सहभागी शेतकऱ्यांपैकी योजनेच्या निकषांनुसार पात्र ठरलेल्या २७१५० शेतकऱ्यांना रुपये १२ कोटी नुकसान भरपाई भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत अदा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

देवाचेगोठणे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे पशुवैद्यकीय विभागातर्फे मुदतबाहय इंजेक्शन दिल्यामुळे जनावरांचा झालेला मृत्यू

(३७) * ५४२३५ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देवाचेगोठणे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे पशुवैद्यकीय विभागातर्फे मुदतबाहय इंजेक्शन दिल्यामुळे दोन गायींसह तीन जनावरांचा मृत्यू झाला असून अन्य २७ जनावरे अत्यवस्थ असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुदतबाहय झालेली इंजेक्शन पशुवैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी न देता तेथील विभागाच्या शिपायाकडून देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने मृत्यूमुखी पडलेल्या जनावरांच्या मालकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत व दोषी असणाऱ्या अधिकारी व शिपायांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) होय.

देवाचेगोठणे ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी येथे पशुवैद्यकीय विभागातर्फे मुदतबाह्य इंजेक्शन दिल्यामुळे कोणत्याही जनावराचा मृत्यू झालेला नाही. तसेच, अन्य जनावरे अत्यवस्थ असल्याचेही माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आलेले नाही. तथापि दि.२९/३/२०१६ रोजी जनावरांना जास्त गोचिड झाल्याने गोचिड निर्मुलना करिता औषधोपचार करण्यात आले. त्यापैकी १ गाय दि.२/४/२०१६ रोजी व दुसरी गाय दि.४/४/२०१६ रोजी मृत झालेल्या आहेत. मृत गायीच्या शवविच्छेदनावरून सदरच्या गायी ह्या शरिरातील रक्ताचे प्रमाण कमी (Anaemia) झाल्यामुळे मृत पडलेल्या असल्याची निष्पन्न झाले आहे.

(४) सदर जनावरांचा मृत्यू हा नैसर्गिक आपत्तीमुळे मोडत नसल्यामुळे मृत जनावरांच्या मालकांना आर्थिक मदत देय होत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विद्युत उपकरण पुरवठा करणाऱ्या कंपन्यांनी महापारेषण
कंपनीची केलेली फसवणूक**

(३८) * ५३६५१ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले) :

सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वीज महापारेषण कंपनीने चार ते पाच कंपन्यांना विद्युत उपकरण पुरवठ्याचे ५६६८ कोटीचे कंत्राट दिले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर कंत्राटदारांनी महापारेषण कंपनीची फसवणूक करून गैरव्यवहार केला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपकरण पुरवठा कंत्राटांची चौकशी पुणे येथील सहाय्यक मुख्य दक्षता अधिका-यांकडे सोपविण्यात आल्याची बाब दिनांक १७ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून महापारेषणची फसवणूक करणाऱ्या कंत्राटदारांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) महापारेषण कंपनी मार्फत राज्यात विविध ठिकाणी अति उच्चदाब उपकेंद्रे, त्यांच्या संलग्न वाहिन्या व जोडवाहिन्या उभारण्याच्या कामासाठी एकूण ५ कंपन्यांसोबत दिनांक २७.०८.२००९ रोजी एकूण रु.५६६८ कोटीचा करारनामा करण्यात आला असून प्रत्यक्षात संबंधित कंत्राटदारांना रु.२७७० कोटी किंमतीची कामे देण्यात आली आहेत.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाळेवाडी (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील तलावासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला शेतकऱ्यांना न मिळाल्याबाबत

- (३९) * ६३४५० अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) वाळेवाडी (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील तलावासाठी संपादित करण्यात आलेल्या जमिनीचा व जमिनीवरील घरांचा मोबदला शेतकऱ्यांना अद्यापपर्यंत मिळाला नसल्याची बाब माहे जून २०१६ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळेवाडी येथील शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनीचा व घरांच्या मोबदला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महावितरण कंपनीने रोलेक्स मीटर्स प्रा.लि. कंपनीकडून
खरेदी केलेले मीटर्स सदोष असल्याबाबत**

(४०) * ५५३९२ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महावितरण कंपनीने सन २०१४ मध्ये रोलेक्स मीटर्स प्रा.लि. कंपनीकडून खरेदी केलेल्या मीटर्सपैकी मुंबईसह कल्याण, पुणे इत्यादी विभागात १० लाखांहून अधिक मीटर्स सदोष असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ग्राहकांचे सदोष मीटर्स बदलण्याबाबत व मीटर्स खरेदी करणाऱ्या संबंधीतांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) मे. रोलेक्स कंपनीने पुरवठा केलेल्या १० लाख मीटर्सपैकी ३,०२,३३० मीटर्स सदोष आढळून आले आहेत.

(२) महावितरण कंपनीमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे.

(३) सदर प्रकरणी पुरवठा आदेशाच्या अटी व शर्तीनुसार सदोष मीटर्स बदलून देण्याबाबत कंपनीस आदेशित केले असून त्यापैकी सुमारे १,९८,८०४ मीटर्स बदलून घेण्यात आले आहेत व उर्वरित मीटर्स बदलून देण्याची कार्यवाही मे. रोलेक्स कंपनीद्वारे करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्हा परिषदेच्या कृषी विभागात विशेष घटक योजनेंतर्गत कृषी साहित्या खरेदीमध्ये झालेला गैरव्यवहार

(४१) * ६०८०२ श्री.राजेंद्र नजरधने (उमरखेड) : सन्माननीय कृषी मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कृषी विभाग, जिल्हापरिषद, यवतमाळ अंतर्गत राबविण्यात आलेल्या विशेष घटक योजनेमध्ये सन २०१३-१४, २०१४-१५ या अर्थिक वर्षात मोटरपंप, बैलगाडी, एसडीपी पाईप, दातेरी विळा, कॉटन प्लांटर, डवरा इत्यादी एकूण ६ कोटी ७८ लाखांचे दुय्यम दर्जाचे साहित्य खरेदी करून शेतकऱ्यांना वाटप करण्यात आले असून, शासकीय दर करारानुसार पुरवठा करण्यापूर्वी दाखविण्यात आलेले पाईपचे सॅम्पल व पुरवठा करण्यात आलेल्या पाईपांच्या दर्जात प्रचंड तफावत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणाबाबत जिल्हा परिषद, अध्यक्ष यांनी समितीची बैठक आयोजित करून झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत संबंधितांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुडकर : (१) नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आजरा (जि. कोल्हापूर) तालुक्यातील एरंडोल व धनगरमोळा गावातील प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(४२) * ६२०४७ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.उल्हास पाटील

(शिरोळ) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आजरा (जि. कोल्हापूर) तालुक्यातील एरंडोल व धनगरमोळा येथे लहान धरणे होऊन १५ वर्षे झाली तरी अद्यापही येथील प्रकल्पाग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने प्रकल्पग्रस्तांचे तातडीने पुनर्वसन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

एरंडोल लघुपाटबंधारे प्रकल्प मे, १९९९ मध्ये पूर्ण झाला असून सदर प्रकल्पाने एकूण १९४ प्रकल्पग्रस्त बाधित झालेले आहेत. सदर प्रकल्पातील २३ प्रकल्पग्रस्तांनी पुनर्वसन अधिनियमानुसार ६५ टक्के रक्कम शासन जमा केली असून त्यांना १४.८८ हे.आर. देय पर्यायी जमिनीसाठी लाभक्षेत्रातील १४.८८ हे.आर. भूसंपादन निवाडा जाहिर केला आहे व भूसंपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

धनगरवाडी लघु पाटबंधारे प्रकल्पाचे काम मे, १९९९ मध्ये पूर्ण झाले असून, सदर प्रकल्पाने एकूण ९ प्रकल्पग्रस्त बाधित झालेले आहेत. यापैकी ६ प्रकल्पग्रस्तांना ४.८० हे.आर. पर्यायी जमिनीचे वाटप करण्यात आले असून, उर्वरित ३ प्रकल्पग्रस्तांना त्यांचे पसंतीनुसार पर्यायी जमिनीचे वाटप करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील मनोर महामार्गालगत असलेल्या नवीन बसस्थानकाचा वापर होत नसल्याबाबत

(४३) * ६०७८४ श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील मुख्य बाजारपेठेलागत असलेले जुने एस.टी बस स्थानक अपुरे पडत असल्याने सन १९९५ साली मनोर महामार्गालगत व वाडा स्थानकापासून दीड कि.मी. अंतरावर मोठ्या जागेत लाखो रुपये खर्च करून सुसज्ज असे बस स्थानक बांधूनही गेली २१ वर्षे सदरहू बस स्थानकाचा वापर होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने नवीन बसस्थानकाचा वापर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

दिनांक २३.०६.२०१४ पासून सदर बसस्थानक कार्यान्वित करण्यात आलेले आहे. या स्थानकावरून दैनंदिन ३७५ फेऱ्यांची आवक/ जावक सुरु आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खेड (जि.पुणे) तालुक्यातील आर्थिक क्षेत्रातील
बाधित कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्याबाबत**

(४४) * ६१२२० श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खेड (जि.पुणे) तालुक्यातील आर्थिक क्षेत्र टप्पा क्रमांक १ मधील १०२ बाधित कुटुंबांचे पुनर्वसन सन २०११ सालापासून अद्यापर्यंत करण्यात आले नसून या बाधित कुटुंबांना देण्यात आलेल्या घरांच्या नोंदी आणि नागरी सुविधाही उपलब्ध करून देण्यात आल्या नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या बाधित कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्याबाबत व घरांच्या नोंदी आणि नागरी सुविधा उपलब्ध करून न देणाऱ्या विकासकावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) हे खरे नाही.

खेड विशेष आर्थिक क्षेत्र प्रकल्पातील सर्व भूमिहिन १०२ कुटुंबांचे पुनर्वसन सन २०१४ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे. प्रकल्पाच्या जमिनीचे संपादन करताना तत्कालीन प्रधान सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समितीने ठरवून दिलेल्या मदत पुनर्वसन पॅकेज पेक्षा अधिक क्षेत्रफळाचे घर प्रत्येक बाधित प्रकल्पग्रस्तांना देण्यात आलेले आहे. त्यामध्ये ३०० चौ. मी. क्षेत्राचा भूखंड व त्यावर

३५० चौ. फुट बांधकाम क्षेत्राऐवजी ४२१ चौ. फुट बांधकाम करून असे भूखंड सर्व १०२ बाधित भूमिहिन प्रकल्पग्रस्तांचे ताब्यात देण्यात आलेले आहे व त्यामध्ये आज ते वास्तव्य करीत आहेत. याशिवाय त्यांच्यासाठी सर्व आवश्यक नागरी सुविधा जसे प्राथमिक शाळा, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, समाज मंदिर, दफन भूमि, यासह रस्ते, पाणी व विद्युत पुरवठा इत्यादी कंपनीने पूर्ण केलेले आहे. या १०२ घरांच्या वसाहतीमधील घरांच्या नोंदी करणे बाबत के. ई. आय. पी. एल. कंपनीने ग्रामपंचायतीस दिनांक १६.०९.२०१३ आणि दिनांक १६.०३.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविलेले असून, त्याबाबतची कार्यवाही ग्रामपंचायतीकडे प्रलंबित आहे. सबब बाधित भूमिहिनांचे पुनर्वसन करण्यात आलेले आहे.

(२) कारण वरील परिच्छेदानुसार सर्व बाबीची पूर्तता पूर्ण झाल्यामुळे कार्यवाहीचा प्रश्नच उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाळूज (जि.औरंगाबाद) येथील गायरान जनिमीतून
मुरुमाची चोरी होत असल्याबाबत**

(४५) * ५६११८ श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाळूज (जि.औरंगाबाद) येथील रामराई रस्त्यावरील शासनाच्या गायरान जनिमीतून शेकडो ब्रास मुरुमाची चोरी झाल्याने शासनाचा हजारो रुपयांचा महसूल बुडला असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैधरित्या मुरुमाची चोरी करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खानापूर (जि.सांगली) तालुक्यात व चारे (ता.बारशी, जि.सोलापूर) परिसरात
अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(४६) * ५७२५२ श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यात विशेषतः खानापूर तालुक्यात वादळी वाऱ्यामुळे १७ गावांत वादळी वाऱ्यांने केळीच्या बागांसह घरांची पडझड, पॉली हाऊसचे शेड उडून जाणे, विद्युत तारा व खांब तुटने व जनावरांच्या मृत्यूमुळे ३ कोटी ३६ लाख रुपयांचे नुकसान झाले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, चारे (ता.बारशी, जि.सोलापूर) या परिसरात झालेल्या अवकाळी पावसाने ज्वारी पिकांचे तसेच बोरगाव खुर्द येथे आंबा बागांचे नुकसान झाले असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना तात्काळ आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

खानापूर तालुक्यामध्ये माहे मे, २०१६ मध्ये अवकाळी पावसाने काही घरांची पडझड, पॉली हाऊस तसेच काही प्रमाणात (केळी, डाळींब) फळबागांचे अंशतः नुकसान झाले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) होय.

खानापूर (जि.सांगली) झालेल्या नुकसानाबाबत पंचनामे करण्यात आले असून क्षेत्रीय स्तरावर मुल्यांकन करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. मुल्यांकन पूर्ण होताच संबंधितांना शासन निर्णय, दि.१३ मे, २०१५ नुसार नुकसान भरपाई देण्याबाबतची कार्यवाही जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिरोळ (जि.कोल्हापूर) तालुक्यात वादळी पावसामुळे
केळीच्या बागांचे झालेले नुकसान**

(४७) * ५८७२७ श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आलास, शेडशाळ, खिद्रापूर, राजापूर, नोंदणी, धरणगुती, दानोळी (ता.शिरोळ, जि.कोल्हापूर) या परिसरातील केळीच्या बागांचे वादळी पावसामुळे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे मे, २०१६ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने नुकसानग्रस्त केळी उत्पादकांना तात्काळ मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) व (३) होय.

शिरोळ (जि.कोल्हापूर) तालुक्यात झालेल्या नुकसानीबाबत पंचनामे करण्यात आले असून संबंधितांना शासन निर्णय, दि.१३ मे,२०१५ नुसार नुकसान भरपाई देण्याबाबतची कार्यवाही जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कासारे (ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर) येथील गायरान
जमिनीत अवैध दगडखाण खोदल्याबाबत**

(४८) * ५८६९२ श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कासारे (ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर) येथील गट क्र.१५३ मधील शासकीय गायरान जमिनीत सुमारे १ कोटी रुपयांची अवैध दगड खाण खोदून तत्कालीन पदाधिकार्यांनी शासनाचा महसूल बुडवून अपहार केल्याचे दिनांक ११ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने महसूल बुडविणाऱ्या दगड खाणधारकांवर व तत्कालीन पदाधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशा आशयाची बातमी एका वर्तमानपत्राच्या दिनांक ११/०४/२०१६ रोजीच्या अंकात प्रसिध्द झालेली आहे.

(२) व (३) सदर बातमीच्या अनुषंगाने प्रश्नाधीन जागेची पाहणी केली असता, मोठ्या प्रमाणावर दगडाचे अनधिकृत उत्खनन झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यानुसार सदर क्षेत्राची हद्द निश्चित करून, तांत्रिक मोजमाप केले असता ५७१०.२५ ब्रास दगडाचे उत्खनन झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यानुसार संबंधितांकडून खुलासा मागविण्यात आला असून, नियमानुसार पुढील कार्यवाही संकल्पित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धानोरा (ता.राळेगांव, जि.यवतमाळ) येथील "ई-क्लास" जमीनीतून अवैधरित्या गौण खनिज व मुरुमाचे उत्खनन होत असल्याबाबत

(४९) * ६२७९९ डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धानोरा (ता.राळेगांव, जि.यवतमाळ) येथील रस्त्याच्या कामासाठी गौण खनिज मुरुमाचा वापर करावा लागत असल्याचे भासवून कंत्राटदाराने "ई-क्लास" जमीनी मधून खोदकाम करून अवैधरित्या गौण खनिज व मुरुम रस्त्याच्या कामासाठी वापरले असल्याचे दिनांक १५ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, तेथील ग्रामस्थांनी केलेल्या तक्रारीवरून मोक्या पाहणी केली असता कंत्राटदाराने ३ हजार स्वे.फुट गौण खनिजाचे उत्खनन केल्याचे मंडळ अधिकारी यांच्या निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, या तालुक्यामध्ये गौण खनिज चोरीच्या अनेक घटना घडत असून याकडे महसूल विभागाचे अधिकारी दुर्लक्ष करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून संबंधित कंत्राटदारावर व दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) अशा बाबी निदर्शनास आलेल्या नाहीत. धानोरा मंडळातील धानोरा-रानवड, धानोरा-वाठोडा व धानोरा-येवती या रस्त्यांच्या कामासाठी तसेच विविध रस्त्यांच्या कामासाठी वापरलेल्या गौण खनिजाच्या स्वामीत्वधनाची एकूण रक्कम सुमारे रुपये ९.६ लाख शासनजमा करण्यात आलेली आहे.

(३) व (४) राळेगांव तालुक्यात गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी दक्षता पथक गठीत करण्यात आले आहे. सदर पथकामार्फत दि. १ एप्रिल, २०१६ ते दि. ३० जून, २०१६ या कालावधीत केलेल्या तपासणीत, गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीच्या एकूण १२ प्रकरणांत दंडात्मक कारवाई करून, रुपये ७८,२२०/- इतकी दंडात्मक रक्कम वसूल करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आष्टी, पाटोदा व शिरूर (जि.बीड) तालुक्यातील औकाफच्या
जमिनीवर झालेले अतिक्रमण निष्कासित करण्याबाबत**

(५०) * ६३४५१ **अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) :** सन्माननीय **अल्पसंख्यांक विकास मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आष्टी, पाटोदा व शिरूर (जि.बीड) तालुक्यातील औकाफच्या जमिनीवर मोठ्या प्रमाणावर अतिक्रमण झाले असल्याची बाब माहे जून, २०१६ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर जमिनीवरील अतिक्रमण तात्काळ निष्कासित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अशंत: खरे आहे. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद यांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार सदर प्रकरणी

श्री.शेख अब्दुल बाकी, रा.आष्टी यांनी दि.१९.५.२०१६ रोजी तहसिलदार, आष्टी यांना उद्देशून तक्रार केली होती.

(२) व (३) जिल्हा वक्फ अधिकारी, बीड यांच्या अहवालानुसार पाटोदा येथील दर्गा राज मोहम्मद साहबची मिळकत सर्व्हे नं.७१४ मध्ये एकूण ५४ लोकांनी अतिक्रमण केलेले असून सदर अतिक्रमण हटविण्यासाठी जिल्हा वक्फ अधिकारी, बीड यांनी वक्फ अधिनियम,१९९५ च्या कलम ५४ अंतर्गत अतिक्रमणधारकांना नोटीस दिलेली असून पुढील कार्यवाही सुरु आहे. सर्व्हे नं.२७२ व ४६१ मध्ये श्री.सय्यद शब्बीर हबीब इनामदार, रा.पाटोदा यांनी अतिक्रमण करून अनधिकृत कत्तलखाना उभारण्याचे काम सुरु केल्याची तक्रार श्री.शेख अब्दुल बाकी, रा.आष्टी यांनी दि.१९.५.२०१६ रोजी तहसिलदार,आष्टी यांना उद्देशून केली होती. सदर प्रकरणांत दर्गा हजरत फत्तेशाह बुखारी, ता.आष्टी, जि.बीड या इनामी जमिन सर्व्हे नं.२७२ व ४६१ ची नोंदणी झाल्यामुळे सदर नोंदणी विरोधात दर्गाचे इनामदार सय्यद शब्बीर हबीब यांनी मा.महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरण, औरंगाबाद येथे दावा क्र.८०/२०१३ दाखल केला असून न्यायाधिकरणाने त्यास स्थगिती दिलेली असून सध्या प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद शहरातील मौलाना आझाद संस्थेला शैक्षणिक कामासाठी दिलेल्या जागेचा वापर व्यापारी उपक्रमासाठी होत असल्याबाबत

(५१) * ५५४१५ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.सुनिल राजत (विक्रोळी) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील मौलाना आझाद शैक्षणिक संस्थेसाठी १९६१ साली राज्य वक्फ मंडळाची २०४ एकर जागा ९९ वर्षांच्या कराराने देण्यात आलेल्या जागेचा उपयोग केवळ शैक्षणिक कामासाठीच करावा अशी अट टाकण्यात आली असतांनाही सध्या त्या व इतर वक्फ मंडळांच्या जमिनीचा वापर व्यापार करण्यासाठी होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शैक्षणिक कामासाठी मौलाना आझाद संस्थेला दिलेल्या जागेवर पंचातारांकित हॉटेल ताज आणि डीमार्ट सारखे व्यापारी उपक्रम सुरु असल्याचेही माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याप्रकरणांची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त प्रकरणाची मौलाना आझाद संस्थेला दिलेल्या जागेचा वापर शैक्षणिक कामासाठीच करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाकडून सदर प्रकरणाची चौकशी केली असता सिडको प्रशासनाने वक्फ मंडळाची परवानगी न घेता हॉटेल ताज आणि डीमार्ट सारखे उपक्रम सुरु करण्यासाठी परवानगी दिली असल्याची बाब वक्फ मंडळाच्या निदर्शनास आली आहे. त्यामुळे वक्फ मंडळाने सिडको प्रशासन आणि अध्यक्ष/ सचिव, मौलाना आझाद एज्युकेशन सोसायटीला नोटीस देवून सुनावणीसाठी बोलाविले असून या प्रकरणी काही सुनावण्या झाल्या असून अद्याप सुनावणीची कार्यवाही सुरु असल्याचा अहवाल वक्फ मंडळाने सादर केला आहे

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्ह्यातील कृषि विभागाने बंधान्यातील गाळ काढण्याच्या कामांमध्ये केलेला गैरव्यवहार

(५२) * ५७३०८ श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्ह्यातील अनेक गावांत कृषि विभागाने काही वर्षांपूर्वी बांधलेल्या बंधान्याकडे या विभागाचे दुर्लक्ष झाल्यामुळे बंधान्यात साचलेला गाळ काढण्यासाठी विशेष निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, बंधान्यातील गाळ काढण्याच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

महात्मा फुले जल व भूमी संधारण अभियानांतर्गत गाळ काढणाऱ्या मशिनरीच्या इंधन खर्चासाठी निधी उपलब्ध करून दिला जातो. तसेच जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत निवडलेल्या गावामध्ये बंधान्याच्या दुरूस्ती बरोबरच गाळ काढणेच्या कामांचा समावेश करण्यात आला आहे. त्यानुसार सांगली जिल्ह्यात महात्मा फुले जल व भूमी संधारण अभियानांतर्गत सन २०११-१२ ते २०१५-१६ पर्यंत ६२९ कामे करण्यात आली आहेत. त्यावर ३१६.४२ लक्ष खर्च करण्यात आला असून १६३५६३८ घ.मी.गाळ काढण्यात आला आहे.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये १३१ कामे केली आहेत. त्यावर १८८.३८ लक्ष खर्च करण्यात आला असून ४४७७१४ घ.मी गाळ काढण्यात आला आहे.

(२) तासगाव तालुक्यातील मौजे सावर्डे, आवरडे, बस्तवडे, बलगवडे, मांजर्डे व डोंगरसोनी या गावातील कामांच्या तक्रारी वृत्तपत्र तसेच श्री.नितीन पाटील, ग्रामपंचायत सदस्य, सावर्डे यांनी निवेदनाद्वारे केल्या आहेत.

(३), (४) व (५) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हास्तरीय पथकाद्वारे गावातील कामांची चौकशी करण्यात आली असून सावर्डे गावातील गाळ काढण्याची कामे उत्कृष्ट व गुणवत्तापुर्वक झाली असल्याचे दिसून आले असून अन्य गावातील तपासणी पावसामुळे करण्यात आलेली नाही. उर्वरित गावांतील कामांची तपासणी करण्याचे नियोजन असून तपासणी झाल्यानंतर तपासणी पथकाच्या अहवालानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.